

ՄԱՐԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԿՈՐԵԱՅ ԱՆԿԱՆ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

لیسان * جريدة ارمنية سياسية ادبية اقتصادية ومرو

Str. de Shorté
Ժ. ԱՃԵՄԻԱՆ
Վարչ - տնօրեն
Յ. ՊԱԼԵԱՆ

«LIPANAN»
JOURNAL ARMÉNIEN
POLITIQUE LITTÉRAIRE
Place des canons
LEYROUTH I L A N
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJEMIAN

ՀԱՐԱԹ
30
ՕԳՈՍՏՈՍ
1930
ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՈՒԹԻՒՆ
ՈՒՐԻՍ. 350 Ս Գ
Վ. 8 ՄԱՍԻՍ 201
ԱՐՄԱՆՈՐԴԱՆ ար. 6 Վար
Վ. 8 ՄԱՍԻՍ 4
Հասցե. Բլաճ Գաճճ
ԳեճՐՈՒԹ - Լիբանոն

2. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 489

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԶԻՆԳՆԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐ

26-ԻՔ 3 Ս. ԴԱՆԵԿԱՆ

ՍԽԱԼ ՈՒՂԻՆԵՐ

ՀԱՐԱՄԱՅԻՆ ՍԱՅՄԱՆԻ ԴԵՊԲԵՐԸ

ԲՈՒՌՆ ԿՈՒՆԵՐ ԻՐԱՆԻ ՄԵԶ

ՀԱՃՈՆ Ե ՆՈՐԵՆ

ՊԱՐՄԻԿ ԶՕՐԲԻՆ ԵՒ ԱՅԻՐԵԹՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵԻ

ԲԱՆԻ ՍԸ ՀԱՐԻՐ ՍՊԱՆԵԱԼ

Թէհրան. — Իրանի Համալսարանի շէնքերը, հնագույն շէնքեր, հնապարհի համար աշխարհային տնային հրամաններ, բուռն ընդհանրապես ունեցող պետական գործի հետ Գանի մը հարկեր հոգի ունենում են։ Աշխարհի ցոյց տուած ընդհանրութիւնը չուտով պիտի խորտակուի։

ԲՄՈՍՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՄԻԿԱՆ ԵՒ ՍԵՂ

Աթէնք. — Հոռոմէն տրուած հեռագրի մը համաձայն, Պարսկաստանի մէջ ազատամարտի ծագած է։ Ըմբոստներուն և զինուորներուն միջև բախումներ եղած են և բազմաթիւ սպանդանքներ և վերաւորներ կան։ Ուրիշ գրոյցներու համաձայն, քրտական շարժումը Պարսկաստանի մէջ ալ ծագած և տարածուած է։

ԲԵՄԱԼ-ԸՍՍԵԹ ՄԻՋԱԴԵՊ

Արարատի պաշարման և քրտական ըմբոստութեան երկարածը գուցէ պատճառաւ Սպանիոյ պետական պետի ներկայութեան մեծ բազմութեամբ եղած է Բաթէթ փաշային՝ Քէմալի միջև։ Վարչապետը սպառնացած է թուրքայէն վտարելով Քէմալը որ իր շնորհիւ բարձրացած է ներկայ փայտուն գիրքին։

սահմանային սեղմումները, և թուրք բանակը կարենայ ազատորէն մտնել պարսկ հողը և հետապնդել հրոսակները։ Պարսիկներն ալ ի հարկին կրնան մեր հողը անցնել նոյն նպատակով։

Օտար թերթերու համաձայն, իրան չընդունելու լուծման այս ձեւը, այլ կ'ուզէ որ ինքը միայն իր հողին վրայ հաղած է ըմբոստները։ Միջոցառման մեր ուզածը այս չէր, որովհետեւ Փոքր Մասիսին մէկ մասը պարսիկ հողին վրայ կը գտնուի և հետեւաբար կարելի չէ գործողութեան ձեռնարկել իրան միւս մասին դէմ։ Ինչ ալ ըլլայ տրամադրութիւնը սահմանի տնտեսական պաշտօններուն, համապատասխան ենք որ Թէհրանի կառավարութիւնը անկեղծօրէն կ'ուզէ ըմբոստութեան զուգումը։ Բայց այս փափաքը մնալու չէ չոր մագթանք մը, ոչ ալ անպտուղ գործակցութեան մը սահմանին մէջ։

Մարտին. — Քաղաքին մէջ կատարեալ հանգարտութիւն կը տիրէ, և ամէն մարդ իր գործով կը զբաղուի։ Կարգ մը աւազակներ թէ և Հապապ գաւառակը մտած են, բայց քիչ վերջ ստիպուել են Սուրիա փախչել։

Կատարուած քննութեանց համաձայն, յարձակողները անհեր են, որոնք ժամանակին թուրքիոյ մէջ սպաննութիւն, դողութիւն կը պարծած ու այս պատճառով փախած են երկրէն։

Այս աւազակներու գործողութեանց կը նախագահէ Հաճոն, որ ժամանակին Մարտին գտնուած է։ Սպանիոյ նախագահն ալ Հաճոյի նմանօրէն մէկն է։ Բայց չենք գիտեր թէ կարելի է «սպանիոյ» բառը գործածել, որովհետեւ Հաճոն և շուրջիները կատարելապէս ցոյց տուան իրանական մարդիկ են։

Հաճոն յարձակումի համար Հապապ գաւառակը ընտրած է, որովհետեւ հոն զինուորական ուժ չկայ։ Ինչպիսի. — Փոփոխութիւն չկայ արեւելեան ճակատին վրայ։ Ձիւնը աւելցած ըլլալով Արարատի վրայ, աւազակները սկսած են քիչ մը վախճնել։

Հարաւային սահմանին վրայ յարձակող հրոսակները կը հետապնդուին։ Աւրօպի կողմի սահմանը ապահովութեան տակ առնուած է։ Ընդհ. քննիչ Իպրահիմ պէյ Պիլլիս գացած է, Վան մեկնելու համար։

ՊԱՐՄԻԿԱՆ ԳՈՐԾԱԳՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

«Փոխիթիք» խմբագրականի մը մէջ կը գրէ. — Աղբը լեռան ըմբոստութիւնը «աղբը» (ցաւ) մը ձեւով կը շարունակուի։ Ժիշք է, ուշ կառուել պիտի զուգուի ըմբոստութեանը։ Բայց զուգումը գործողութեան արագօրէն կատարուելը կարեւոր է Պարսկաստանի գործակցութիւնէն։

Այս մասին բանակցութիւններ տեղի կ'ունենան թուրքիոյ և իրանի միջև, և ուրիշապէս է որ մեր հալածանքը սկզբունքով ընդունած է գործակցութիւնը։ Ինչ իսկ սկսած է գործը զրկել սահմանը, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ Արարատի աւազակները իրենց զինաց. իբրեւ թշնամի ունին թէ թուրքերը և թէ Պարսիկները։ Սակայն անհրաժեշտ է որ վերանայ

րու Իսլանդացիներ չուրջ, ինչ պատճառ կայ որ հայ քաղաքական կուսակցութիւնները, Համախմբութեան հայկական շահերու շուրջ։

Երբ Թրանսիսի Վարչապետը համեմատական դաշնակցութեան մը գրոյցին տակ կը ջանայ համախմբել եւրոպական մեծ ու փոքր պետութիւնները, ինչպէս նաեւ ձեռնարկ մը, միեւնոյն կըստով ու ոգիով, չորականայայ մեր մէջ։

Յ. ՊԱԼԵԱՆ

Թորմէհատ Ազգ. Սահմանադրական իրաւակարգերը գրեական գործողութեան, պատճառ դարձան սխալ ուղիներու. ու այս միտման հայկական իրականութեան համար. վասնզի քաղաքակրթ թուր երկրները, որոնք գրեթէ առանց քաղաքական օժտուած են այդ իրաւակարգերով և անոնց հիման վրայ կը կատարեն իրենց ընտրութիւնները, չեն ցուցադրեր այն պատասխարելի ու անպատուաբեր երեւոյթները, զորս մէկը կը յանգցնինք, անհրաժեշտ, պարզել երեսփոխանական ինչպէս նաեւ իրաւական խորհուրդներու ընտրութեանց ասիւն։

Ընտրական պայքարը, նոյնիսկ նիւթական հոկայ վտարիւրութեանց զինով, ընդունուած է քաղաքակրթ ազգերու կողմէ ևակայն ոչ թէ աղտոտ պայքարը, այսինքն քանդումի ուղին, այլ լայնատեղ, ազատամիտ ու բզլախոտ պայքարը։

Ինչ թարմ են Միացեալ Նահանգներու նախագահական ինչպէս նաեւ Մեծ Բրիտանիոյ երեսփոխանական ընտրութեանց ասիւն մղուած պայքարներու գրեականները, ծախսուած միջոցները, շարժման մէջ գրեւոր միջոցներու ընտրութիւնը և սակայն պայքարը զգալի է հոն ուր կ'սկսի հանրապետի կամ ազգային շահը։ Նախագահ Հուզըր և Վարչապետ Մագտոնայտ, իրենց յաջողութեան ասիւն, ասիւն ընտրութեան ինչպէս նաեւ ասիւն, ինչ իրենց համակերպութեան ալ հակառակորդներու կողմէ։

Յաւալի է ըսել թէ բոլորովին հակառակ է հայ իրականութեան մէջ. ընտրական պայքարը կը շարունակուի մեր մէջ անվերջ շղթայաւորումով մը ու զօրազատութիւն կը ստանանայ ընտրութեան վերջ, սպաննուող ջլատել, անուանարկիչ ու վերջապէս տապալել իշխանութեան գլուխ անցած ունէ անձ կամ մարմին։ Պատճառ. որովհետեւ կը պակսին մեր մօտ առողջ ու ազատամիտ գաղափարներ, ազգային շահերու անկողմնակալ ու անաչառ գիտակցութիւն, կուսակցական հասունութիւն ու հակացողութիւն, ընկերական բնականոն ու ողջամիտ կազմակերպութիւն։

Քաղաքակրթ ազգերու բոլոր յարեմանութիւնները կը պիտենք հիացումով, քաղաքակրթութիւն մարմնով կը մորմոքենք և սակայն մեր հակառակ զործերակերպով կը վտանգենք թէ՛ ազգային արժանապատուութիւնը, թէ հանրային շահերը։

Ինչ արգաքանայի պատճառ կայ երկպառակութիւն, գործիքակ, կրթական գործին չուրջ։

Երթական մշակը, իբրեւ հանրային պաշտօնային, իրաւունք ունի վայելելու հանրային համակարգը ու յարգանքը։ Սահմանադրական Մարմիններ, որպէս հանրային օգտին սպասարկելու կոչուած կազմակերպութիւններ, պարտաւոր են անկողմնակալ վերաբերմամբ և անհայտնագործ նուիրումով կրծուիլ իրենց միտքին։ Քաղաքական կուսակցութիւններ, որպէս հանրային իրաւանց պաշտպանութեան ակտիւաններ, համեմաշխ ու համագործակից գործարարութիւն ցոյց պէտք է տան։

Եւ սակայն, ցաւալի է ըսել, ամէնքն ալ կ'ընթանան սխալ ուղիէ, ամէնքն ալ կը տարուին մասնաւոր նկատումներէ։

Ու այս ցաւալի երեւոյթներ, անվերջ շղթայաւորումով մը, իրարու կը յաջորդեն թէ՛ կրթական հաստատութիւններէն ներս թէ՛ կրթական գործին և թէ՛ հասարակական բոլոր ձեռնարկներու մէջ։

Եթէ ներկայիս, յառաջիկայ դպրոցական տա. եւրջանի կրթական կազմակերպութեան ասիւն. մղուած պայքարները աչքի առջև բերենք, պիտի ակնատես ըլլանք մեր ամենագոյնապարտելի մէկ ուղիին։

Պատկան Ազգ. Մարմիններ կը ջնան, չիլ նկատուածներով, մարմին ալ իրենց պատկանած կուսակցութեան տեսակէտին. մէկուն համար արժանաւոր, փորձառու, նկատուած կրթական մշակ մը, ասիւն կը և անարժան միւսին համար։

Մէկուն կողմէ քաջուած կանոնաւոր վարժարան մը միւսին համար անհամապատասխան է օրուան պահանջին. համայնքի մը կողմէ սրբուած հեղեղը հովիւ մը, կը նախատուի ուրիշ համայնքի մը կողմէ. ու այսպէս աղիտաւոր խաչաձեւութիւններու, ազգակործան ոտնձգութեանց անվերջ շղթայաւորում մը, որմէ կը տուած ուղղակի ազգը։

Պաշտօնական օգտակարութիւնները այնքան ընդգայնուած են որ թորհրդային Հայաստանը, հակառակ իր Մայր երկրի հանգամանքին և հայուն դարաւոր երազներուն պատկուած ըլլալու, կը գիտուի խորթ աչքով։

Մեր նպատակը մեր քաղաքական կուսակցութիւններէն մին գաղապարաւ միւսը արդարացնել չէ, այլ առհասարակ բոլորին ալ ցոյց տալ այն սխալ ուղին որ կ'առաջնորդէ ոչ թէ ազգապահպանումի, մեր միակ միակ իտէալին, այլ ազգակործանումի։

Արգ. քանի որ առանց քաղաքական, տնտեսական թիւղկներու պէս, կը ճանչնանք մեր վերքը, կը գիտակցենք մեր ցաւերուն, ինչպէս անոնց բարձր կը զլանանք։

Առաջին ու անմիջական պարտանք միջկուսակցային համերաշխութիւնն է։ Երբ յիշենակ մը յարաբեր ու տարաքեզ ազգեր կը հաւաքուին Ազգիւ

ՓԵՐՅԻ ՊԵՅԻ ՎՃՌԱԿԱՆ ԽՈՍՔԵՐԸ

“ԱՆՊԱՅՄԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԻՏԻ ԱՆՏՆԻՄ, ԵՒ ԱՌԱՋԻՆ ԱՌԹԻՒ ՈՒ ԿԱՐՃ ԱՏԵՆԷՆ...”

Ֆեթիսի պէջ հետեւեալ նոր յայտարարութիւնը բրած է «Յարբըն»-ի։

— Իմ պնդումս առ է. Ներկայ կառավարութեան հետապնդած անտի-սովետական և երկրակաշի քաղաքականութիւնն է որ տուալ բերաւ ներկայ տագնապ. ի կացութիւնը։ Այսինքն, եթէր տարիէ ի վեր կառավարութեան նկատած իւրաքանչիւր քայլը պայծառ մը աւելի երկրորդ տեսիլ մատնեց։ Յաւանական է որ ապագային պակասելով չպիտի մնանք տնտեսական անկուն մէջ։ Պէտք է միջոցներ խորհիլ, այս կացութիւնէն ազատուելու համար։

Կառավարութիւնը բնաւ չի մըտած ժողովուրդի մասին։ Բարձր տուրքերը որոնք անգործութեան դատարարած են գիւղացին և երկր-րազորը, քաղաքներու մէջ աւելի տարբերակ պատկերներ կը պարզեն։ Թափուր գետններէն և վարձուին չտուած շէնքերէն անգամ տուրք կ'առնուի։ Այսինքն, կառավարութիւնը ձեռք կ'երկարէ ժողովուրդին հարստութեան։

Կուգեմ երկրիս ծառայել և անպայման պիտի ծառայեմ։ Երկրիս այս վիճակին հասցնողները քիչ կը գտնեն եթէր երկար տարիներէն չառնալու իսկույն տարաբանութեամբ մը կը լուսան տակաւին հինգ տարի ալ կառավարել։ Անտարակոյս ես ուժով առաջ կը քշեմ մեր պայքարը, իշխանութեան անցնելու մասին։ Եւ անտարակոյս իշխանութեան պէտք տի անցնիմ։ Ասկէ աւելի ինչ կայ օրինաւոր կուսակցութեան մը համար որ գրական սկզբունքներու վրայ կը քայլէ։ Այդ իշխանութեան պիտի տնցնեմ և առաջին առթիւ, ուսմէն կարճ ատենէն...

ՍՊԱՌՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ ՁԷ ՏՐՈՒԱԾ ՊԱՐՍՈՒՄՍԱՆԻ

Մտակութիւնը։ Այստեղի պարսիկ գետնաշինարարութիւնը գրկած գեղարուեստի մը կը յայտնէ թէ անհիմն է այն յօդը, որուն համաձայն թուրք բանակը գրաւած է պարսիկ հողերը և թուրքիայ սպաննական ծառուցողի մը տուած է Իրանի։

Ձեկայցը կ'աւելցնէ թէ, զէպքերու մէջ, պարսիկ կառավարութիւնը օգնած է թուրքիայ, և թէ երկու երկիրներու յարաբերութիւնները կը պահեն իրենց բարեկամական ընթացքը։

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԱԶԻ

Մեր յարգելի բաժանորդներէն կը խնդրուի օր առաջ տեղեկացնել մեզ րոք։ Ս. Թուրքիայի Յուլիս և Օգոստոս ամիսներու ընթացքին ստացադրել փոխան կամ առանց ստացադրել տրուած բաժանորդագրի ներու հաշիւը։

ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ն. Ս. Մ. Ս. Կ. Ս. Ս. Ո. Փ.

— Պր. Գրիգոր ԱՂԱՅԵԱՆ ԹՐԻ. ԹՈՒՐ. — Համաձայն ձեր խոստման հաճեցէք փակել ձեր խոսքը հաշիւը։

— Պ. Յ. ՌՈՒՂ. ԲԵՐԻՍԵԱՆ, ԱԶԷԶ. — Հաճեցէք փակել ձեր խոսքը 1928-1929-ի բաժանորդագրի երկ հակառակ պարագային սե ցանկի մէջ պիտի արձանագրենք ձեր անունը։

— Պր. ՍԱՐԳԻՍ ԹԱՌՈՒԼԵԱՆ ՏՐ. ՐԱ. — Մեր նամակը անպատասխան մնացած է. պիտի ուղարկուի մի օր քիչ հետո։ Կապուած է տալ։

ՍԵՊՏ. 1-Ի ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԱԶԳ. ՏՅՆԻ ԱՌԹԻՒ

Լիբանանն ալ, մեծ ու փոքր ազգերու պէս, իր այսօրուան հանրապետական կը պարտի, շատ մօտաւոր անցնելու մէջ տեղի ունեցած յեղափոխութեան, որ հ'սկսի 1840-ին։

Ներկայ Հանր. Լիբանան, թուրքական վարչութեան ժամանակ ունեցած է շատ սեղմ սահմաններ։ Թուրք կառավարութիւնը մեծ մասամբ քրիստոնեաներէ բնակուած այս լիանալին գաւառի հանդիպ գլուխուած է շատ անողորմ, Պէյրութը անջատ պահելով անկէ և ջանալով գործի պահել ծովային ազատ ելքէ։

Լիբանանի յեղափոխութիւնը ծագում կ'առնէ 1840-ին Եգիպտական կառավարութեան կողմէ հաշակաւոր Տէփէտէլէյի Մահմէտ Ալի փաշայի աշխարհակալութեամբ, որ Սուրիան ու Լիբանանը գրաւելէ վերջ անոնց կառավարութիւնը յանձնեց Շէհապ ընտանիքէն մը քանի տեղացի իշխաններու Վիսամէտ Ալի փաշա ըսկըսու ընդլայնել իր գրաւումները, 1840 Յուլիս 15-ին Լանտոնի մէջ գումարուած Ռեզիլիական, Դերմանական, Ռուսական և Սպանական կառավարութեանց պատուիրակներ Մահմէտ Ալի փաշայէն պահանջեց են պարզել Սուրիան. փաշան ընդգրկեց, որոն վրայ Սկսած 11-14 վերջիւ աւերութեանց նաւատորմի գնեցը ռաբակոնցի Պէյրութը եւ զինուոր ցամաք հանելով զինեցին տեղացիները, որոնք կատարել կուրենքէ վերջ յաջողեցան վտարել եւ գրաւուած պարբեր, ու Սուրիան կրկին անցաւ թուրքիայ։

Այնուհետեւ, 1841-ին, ծայր տըւաւ Տրիպոլիական ըմբոստութիւնը Պաքիէնի մէջ. ջարդուեցան Լիբանանցի քրիստոնեաներ ու այրուեցան անոնց գիւղերը. Պէյրութ Շէհապի իշխանը չկարինալով պաշտպանել իր գաւառը, Պէյրութի մէջ անձնատուր եղաւ թուրքերուն ու զրկուեցաւ Պոլիս. անկէ վերջ զարգեցաւ Շէհապիներու իշխանութիւնը։

Թուրքիայ կողմէ նշանակուած Թամհապտական ծագումով Աւաթիկ ոսթի Օմար փաշան, որու կեցողն էր Պէյրութում, չկրցաւ գոհ ձգել ազատութիւն Լիբանանցիները որոնք 1842-ին ըմբոստացան այս օտար կառավարիչին դէմ։ Եւրոպացիք զարմեալ միջամտեցին և Լիբանանը բաժնուեցաւ երկու մասի հիւս. և հարաւային, սահմանադրուի նշանակուելով Դամասկոսի ճամբան։

Հիսուսային Լիբանանի կառավարիչ եղաւ Լամէն ընտանիքէն քրիստոնեայ կառավարիչ մը իսկ հիւսիսային Լիբանանի՝ Տրիպ մը։

1845-ին ծայր տուաւ տրիպական երկրորդ ըմբոստութիւնը. հիւս. Լիբանանի քրիստոնեաները ջարդուեցան զիւղերը այրուեցան. ջարդերը շարունակեցին մինչև 1860 յորում Պէյրութէն գեղի վրայ կատարուեցաւ տրիպներու մէկ կատարել յարձակումը, Եւստոֆ պէյ Գարաֆ փոքրէն գիւղերի սակայն յաղթուեցաւ։ Թուրք կառավարութեան զրգուշկող ազատամեները յարձակեցան Մէթէնի, Շուֆի, Հասպիայի, Ջաշէի, Բաշիայի և հիւս. Լիբանանի գահազան կեցողներու վրայ հուր ու սուր տարադրելով։

(Նար.)

ՊԱՇՏ. ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

1930—31 կրթ. տարեշրջանին Ազգ. Սահակեան Երկր. Վարժարանի մէջ որպէս Տնօրէն, Մանկապարտիկ պատմութեան և կամ սեղծելի քաղերը թող հաճին ներկայացնել իրենց թեկնածութիւնը խորհրդին մինչև 7 Սկսած 930-ին։

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽԱՐ ԱՌԻԳ
ՀԱՅՏՈՑ ՊԵՐՈՒԹԻ ԲԵՐԲ

ՃԱՄԲՈՒՍ ՎՐԱՅ

ՅԱԻ ՅԱԻ ՎՐԱՅ

Մարաշ Բէմի պատասպարեալները, քանդուած մզմաւանդէն գատ ջուրի տեղ ապի ալ ինքնակուած են ջրատուրքի կրկնապատկումով, զոր պատկան վարչութիւնը (Տնօ է) յարմար աւետած է մնացած շնտանիքներ փոխան գրամական անտանիքի գոհողութեան առատ ջուրով օժտելու նպատակաւ։ Մակայն այս անհարկի տուրքի աւելում անհրկած թշուառները կը նախընտրեն ջուրի տագնապը։

Ասոր հետ մէկտեղ, ամէն մարդ իր հաշիւը ունի. ինչո՞ւ Քէմալ Տընօքէնը ուրիշներու խմած ջուրին համար նեղուել և ջուրի Լնկերութեան առջև պայտի իյնայ։

ԱՆՏԵՍՈՒԱԾ ՅԱԻ ՄՄԱԼ

Կարգ մը այրիներ, որոնց պարագները, բազմիցս բերումով կը գլուխուէին քէմալ քանդուած մասի մէջ. հանրագրութեամբ կը գլուխու Բ. Գոմիէնքութեան խնդրելով յետաձգում. հանրագրութիւնը կը փոխանցուի Պր. Պիւրիէի որ իր կարգին յարմար գաւառի կառարուած խնդրանքը, խնդրել կը փոխանցէ Քէմալ Տնօքէնութեան։ Հետեւեալ ծանօթ է. վերին իշխանութեան շնորհիւ արժանացած թշուառներ, ի մէջ այլոց, հարկադրուած են իրենց իսկ ձեռքով քանդել իրենց բոյնիւր եւ նոր ապաստան որոնել։

ԴԱՐՁԵԱԼ ՔԵՄԻ ՏԱԳՆԱՊ

(ԱՆԴՐ ՆԱԶՐ)

Անգր նահրի քէմիկները, հրահանգ ստացած էին մինչև վեց ամիս իրենց փայտաշէն բնակարաններ վերածել պէթօնի ներկայանալի շէնքերու կամ հակառակ պարագային քանդել զանոնք։

Կառավարական շնորհ ձեռք բերելու համար կազմուած 10 հոգինոց յանձնախումբին յաջողութեամբ է, ամսոյ 21-ի կազմուած 12 հոգինոց երկրորդ յանձնախումբ մը խնդրել հետապնդելու համար։ Թիւր խորհրդաւոր է սակայն խնդիր է զիտնայ թէ հոգեւոր պետերը որոնց միջամտութեան ապաւինած է այս յանձնախումբին ալ, պիտի կարենան կատարել երկոտասանից պետի պաշտօնը։

ՀԱԼԵՊԵԱՆ ԵՄՄԱԿԱՆԻ

ՕՐՆԻԿ ՊՕԳԻԿԵԱՆԻ ՈՃԻՐ

ԻՐ ՀԱՍՏՅՆԱՎԱՐ ՁԵՐԲԱԿԱՆՈՒԱԾ ՀԱՅԵՐ

Խառն կատարանը կը շարունակէ քննել Օրնիկ Պօգիկեանի ոճիւրը։ Հարցաքննուած են նաեւ անոր սգուաւոր մայրն ու ամուսնացած քայրը, որոնք հազիւ կարողացած են իրենց յուզումը գապել ու տալ ուզուած բացատրութիւնները։

Վկաներու հարցաքննութիւնը կարելի է լրացած համարել. կ'ըստպատուի արդարութեան վճարին։

Կարգ մը յետադիմական թուրք և արաբ շրջանակներ կը ջանան պաշտպանել Հաճը Մուրատ Ջառէ ձագրին, անորարար գտնելով ինքնասպան զինովի մը պատճառաւ. նոր բանտարկութիւնը Բարեբաղ-գաբար տրգարութիւնը պաշտպանող և ոճրագործը ատողներու թիւը ունի մեծ է։

Ոճրագործի ի նպաստ կատարուած բոլոր աշխատանքները միացած են անհետեւեալ. անիկայ զըրկուած է հողորդակցութեան և կը պառկի սղորմելի վիճակի մէջ գետնի վրայ։

Օրնիկ Պօգիկեանի սպաննութեան չափ Հալէպահայութիւնը, մը

ՃԻՉ ՍԸ ԱՆԴՐՆԱԶԱՐԻ ԽՐԺԹՆԵՐԷՆ

Դարձեալ հայկական սե ճակատագիրն է որ կը վրդովէ իմ հոգին։

Ֆրանսական եռագոյն գրօշի հոգաւորին տակ ու Լիբանանցի մեր Եգիպտոսի կողքին «Լիբանան» իրենց տախտակաշէն ընկերայնները (պարագանք 1) հաստատուած մը մը զօրազգ արեւակցներու սպաննացող ձեռքով ՋԱՐԳԻՆ ԵՄՄԱՐ ՈՃԻՐԷՆ, ի որ կը վրդովէ գիտ։

Իմ սրտի հատորներու և ինձ նմաններու հոգեկան ու նիւթական արգահատիկի վիճակը աչքի առջև աւելնալով, պէտք է խոստովանիմ որ «հոգիս յոժուր է, բայց մարմինս տկար» ուստի տեղի կուսամ օրուայ պահանջներ և կուգամ բաղխել զընտրել պաշտօնական մարմիններու։

Անձը հաւաքած անութեան ներկայացուցիչն է։ Ազգը հաւաքականութիւնն է անհատներու։

Ո՛ւր են անոնք որ սահմանադրական օրէնքները կը յարգէին և այլապէս մարմիններու ծնունդ կուտային երէկ՝ պաշտպանելու համար ազգային զերագոյն և հաւաքական շահը։

Ո՛ւր են մեր հակամարտ ուժերը որոնք ազգին անունով, ազգին գերեզմանը կը փորեն... Ի՛նչ է ազգային վարչութիւն, և ո՞ր են հոգեւոր պետերը և յարանուանութեանց օյժը միացեալ։ Թող ոչ ոք զայրանայ այս հարցերէն։

Տարագրութեան գառն բաժակը մինչ ցմրուր քամող հայութեան այս տարաբաղ հատուածը, իր աչքին առջև ունի խորթորատ մը, որու մէջ եթէ վաղը ինչայն ալ, ողջ-ողջ գերեզմանած պիտի ըլլաք դուք ո՛վ մարդաւերներ, ո՛վ արգաւազատեաններ՝ որ հայուն բարիք և երկրին շահ ընկուտ հեռու որ հայատակներով կը շահագրգռուիք...

Ուստի ատեն, Ձեր խիզճը գիշեր ու ցերեկ պիտի տանջուի։ Ձեր աչքերուն առջև, գուցէ և Ձեր ձեռքերով՝ թշուառութիւնն ու ոճիրը պիտի կուսնէք։

Անգրահարաբնակ հայութիւնը ՅՆՅՈՒՆԵՍԿՈՒ կառավարական հրամանաւ իր տախտակաշէն ԲՆԱԿԱՆԱՐԻ ԲԱՆԴԱՐԻ ԳՈՒԹԻՆ, ցնցուէ և գունայն տողերէն, ո՛վ մարդ, ո՛վ մահկանացու. ո՛վ խղճի ու գութի տէր անձնաւորութիւն, արգարութեան ապակեալ և կատարել քու մարդասիրտիւ, որքա՞ն պարտականութիւնը քանի զեռ ու չէ, քանի զեռ միջոց կայ։

Պէյրութ, Օգոստ. 25 930

ՎԱՀԱՆ Խ. ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ

տահազած է նաեւ այսօրեայ կատարուած ձերբակալութիւնները։ Համաձայն մեր առած տեղեկութեանց ձերբակալութիւնները կատարուած են պր. Մովսէս Տէր Գալուստեանի ցուցմունքին վրայ։ Ձերբակալուած են իր համայնավար Տօքթ. Պօղոսեան, Գրափառաւ Կիւլէսէր Տէմիրճեան և իր օգնական Խոսեֆ Կարապետէն։

Տէմիրճեանի խանութը։ Յոյ կայ որ այսօր վաղը կ'արձակուին։

Այս ցուցմունքի պատճառաւ Հ. Յ. Կուսակցութեան անդամները սկսած են մեղադրել ցուցմունքի հեղինակը, կուսակցութեան ուղղութեան և արժանապատի ուժեան ինչպէս նաեւ ազգային համիրաշխուծի հանրային հակառակ գտնելով դաշն։

Ձմռանք լիչիլ թէ այս զէպքը պատճառ եղած է ոչ թէ կուսակցական լարուածութեան ալ համարաշխուծեան։

20 Օգոստ. 930

Հալէպ

ԿԷՆ ՍԷ

ԿԱՐԻԱՑԷՐ

ԵՒ ՏԱՐԱԿԵՐԵՐ
«ԼԻԲԱՆԱՆ» ՀԱՅՈՒԹԵՐԸ

Ներքին գործոց նախարար Գեյ-
րութի կառավարչին յայտ ա ն է օր
ներու կայաններու անպատեհութիւ-
ններու և առաջարկած որ վարիչնե-
րաբնութիւն փոխանակ անգործ սպա-
սելու շըրջիւ և յաճախող գանձել

ԳՈՐԾԱԽՈՐ ԿՈՒՋՈՒԻ

Լիբանանի տպարանի տնօրէն
Կարճատեւ համար կ'ուզուին
տղջիկ աշխատանքներ:

Տեղեւան գործ եւ տառջին տպիւն 30 Ա. Գ. Նոր սկզբունքներու փոր-
ձառուներու համար աւելի գործադրելի պայմաններ:

Շահագրգռուներ թող դիմեն «Լիբանան» Տպարանը մինչեւ Օգոստոս 31

ՓՆՏՈՒՆՅԵՒ ԵՒ ԳՈՐԾՍԾԵՑԵՒ

Խաղաղամիտ լուսավորչական եւ առողջապահական

ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՄԻԿԱՐԷԹՆԵՐԸ

CIGARETTES MANOUKIAN

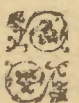
ԶԱՆՊԱԿ, ՀԱՅ ԶԱՅՆ, ԱՄԱՆՈՍ, ԼԻԻՔՍ

Համըմանօր անուաններով:

Որոշ իրենց առաւելութիւններով կը գերազանցեն տեղական բոլոր սի-
կարէթները, ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ սիկարէթները կը ծախուին Լիբանանի քաղաքներէն
Լ. Շալէքի գործարանի մէջ եւ բոլոր ծխաւազաններու քով: Լիբանանի եւ
Սուրիոյ բոլոր կողմերէն կատարուած մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ յանձ-
նարարութեանց համար ճշգրտակէտ եւ խղճաւոր գործադրում: Օրական 40000
սիկարէթ:

ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԵՒ ԼԵՆԻՆԻՍԿԻՆԵՐԸ

Փոսթարկ 718 Պէյրուս (Լիբանան)

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

Պուրճ - Իթալի Փողոց թիւ 9 = Պէյրուս

Կը պատրաստուին

ԳՐԱՅԻՆ ՊԵՏԱԳՐԱՆԵՐ.— Տեղական, Գրք (գլխաւորական, գրա-
կան ու վիպական):

ՀԱՅՆԵՐԸ, ՊԵՏԱԳՐԱՆԵՐԸ ԵՒ ԱՐԱՐԵՐԸ.— Լեզուներով, կտտանձնէ
Տպարանական կամ Հրատարակչական, ամէն տեսակ գործեր երեք
լեզուներով, նաեւ առեւտրական ամէն տեսակ գործեր
ինչպէս նաեւ Հարսանեկան Հրատարակչական:

Տուփի գործատու

Կը պատրաստուին: Շաքարի, Լոգումի, Շօքօլադի, Կոշիկի, Դեղաբա-
նի, Շապիկի ԱՄԷՆ Տեսակ տուփեր քաղաք եւ պատկերներ:

Յոյժ դիւրամատչելի պայմաններ եւ անմասնաւոր հետապնդում:

Համի Պալեան եւ Եղբարի

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՀԱՅ ՈՍԿԵՐԻՉ

Կը պատրաստեն ամէն տեսակ նուշ ու գեղարուեստական զարդե-
ղանքներ, ապարանջան, մատանի, պոչներ, օղ եւ այլն:

XX Յոյժ գեղամատչելի պայմաններ եւ կատարեալ ճշգրտակէտութիւն: XX

Հասցէ, ՊՈՒՐՃ - Ոսկերիներու շուկայ թիւ 101 = ՊԵՏՐՈՒՅ

ՅԱԿՈՒԵԱՆ ԵՂԵԱՐԳ

ԼՈՍՏՆԱԿԱՐԳ ՀԱՅ ԶՈՒԼԱԳՈՐԾ

Կը ծախեն ամէն տեսակ կաշապարներ գործի-
ներ, կը ծախեն եւ կը ծախեն ԲՐԻՍԻՆԻ
ամէն տեսակ գործիքներ:

ԶԵՓԵՆՈՐ ԳՐԵՆ ԵՒ

ԻՆ ՄԵՐԻ ԲՇԵՏԵՆԵՐ

ՀԱՍԵ ԹՍՐԻԳԵԼ ՇՍՍ ԹԻԻ 96 ՊԵՏՐՈՒՅ

Ա. ՏԻՐՈՒՆԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թ.

Կ'արձակէ իմ այս յայտարարութիւն-
ներս փոստով համար այս թուոյ-
թերը քննեցէ՛ք (կը ցուցնէ առջեւ
դրուած փաստաթուղթերու մեծ կակ
տողարկը, որոն պարունակութիւնը
գրաւուած ըլլալով Դատարանական
հաւաքաժողովներէն եւ անգամներու
քովէն թարգմանուած են Ֆրանսէ-
րէնի եւ անկախ դեռ չէին բացուած
եղեռնադատ տետաներն առջեւ):

Ամբաստանաւոր Փաստ. Մէթր
Պէտրի.— Թղթածարկներու մէջ Մի-
շէլ եւ այդ Միշէլի ազգականներէն
Լուսիկ անունով ազգական խնդիր կայ-
արկեօք պր. հարցաքննիչը ինչու այդ
ուղղութեամբ քննութիւն չէ կատա-
րած: Կ'ըզօք կարելի չէ՞ր որ ոճիւրը
տակէ առաջ գար:

Արտէն.— Տիրուին պատուա-
ւոր երիտասարդ մըն էր. Հանրատան
հետ խնդիր չուէր եւ նշանուած էր:

Եւ անհիմն բաներու մասին քննու-
թիւն չեմ կատարեր:

Մէթր. Պէտրի.— (Նախկին հարցու-
մէն խուսափելով) Բանի որ Տիրու-
նիին հետ զայցողը ոճիւրկապառն, Դատ-
նիկ Դաւիթեանն է եւ կ'ընէ թէ ոճիւր-
գործը չեմ տեսած, կարելի չէ՞ որ ո-
ճիւրի մէջ մասն ունենայ:

Արտէն.— Ինչպէս քիչ առաջ
յիշեցի Տիրուին նշանուած էր ձեր
մեղադրելու օգտին Դատնիկ Դաւիթեա-
նի ազգական հետ: Միշէլ մի քիչ տրա-
մարանութիւն ունեցող մէկը կրնայ
մտքէն անցնել թէ մէկը որ 55 տա-
րեկան ծեր մըն է եւ իր ազգիւր մէ-
կու մը նշանած է այդ մարդը սպան-
նել տայ իր սիրելին:

Նախագահ.— (Խնդալով) Ինչ է,
ոճիւրին մէջ կ'ընէ մամուկայ:

Մէթր. Պէտրի.— Դատնիկ Դա-
ւիթեանի կանչուելը պահանջեց:

ՏՕՔԹ. ՄՈՎՍԵՍ ՊԱՊԻԿԵԱՆ

ՀԵՆՏԵՐ ՓԱՊՈՅ - ՀՈՒՆԳ

Հալէպի եւ Բաղդադի Սուրիոյ մէջ ծանօթ իբրեւ բժիշկ եւ վի-
րաբա ժ. Ընդհանուր պատերազմի միջոցին թրք. բանակին մէջ ծա-
ռայած եւ միաշախարակ վարձատրուած: Իր զարմա՛նէ բժշկական ա-
մէնաւ. գիտ. ա. իբ. ոչնչ. րով տմ. ն կարգի Հիւանդութիւններ աւ. վեբ-
ի. զճ. ի. ա. արա. գ. ս. ր. ա. ո. Ե:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ստալինայ Հոկտ. 1-ի սկիզբները կը բացուի ազգովին բազմացուած կի-
ւիկան գիշերօթիկ ընծայարան — վարժարանը՝ Անթիլիասի Նոր Կաթողիկո-
սարանին մէջ:

Աշակերտելու փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել Ազգ. Առաջնոր-
դարան եւ արձանագրուիլ յատուկ տոմարին մէջ — վաղուքն սկսեալ ամէն
օր, ժամը 8 էն մինչեւ 10:

Արձանագրութիւնները պիտի վերջանան Սեպտ. 10-ին:

Ընծայարանները պէտք է լրացնեն հետեւի պայմանները:

Ա = Տարիքով 15 էն վեր եւ 17 էն վար ըլլան:

Բ = Նախակրթութիւնը աւարտած եւ վկայուած ըլլան:

Գ = Ընդունակ ըլլան ուսման:

Դ = Մասնաւոր յարմարութիւն ունենան հագեցութեամբ, այ-
սինքն նկարագրով ազնիւ, կազմով անթերի եւ ձայնիւ ըլլան:

Ե = Գրաւոր յանձնառութիւն տան ընծայարանի ընթացքը աւարտելէ
վերջ միայն եկեղեցական կամ գոնէ կրթական տապարէզի մէջ ծառայելու
ազգին:

Մուտքի քննութիւնները պիտի կատարուին Սեպտ. 10-էն 15, նոյն-
պէս Ազգ. Առաջնորդարանի մէջ միեւնոյն ժամերուն, ընծայարանի տեսուչ
Գեր Տ. Շահէ Ծ. Վրդ. Գաղապարեանի կողմէ:

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ ԼԻԲԱՆԱՆ

ԿԻՒՔ

4-1

ԴՐԱՎԱՋԱՐ-ԴԵՂԱՎԱՋԱՐ

Մ. ՆԱՋԱՐԵԱՆ

ՆԱՐ - ԹԻՐՈ ՓՈՂՈՑ

Գրական, Գիտական, Վիպա-
կան եւ ամէն տեսակ Դատագի-
ւեր. եւ զանազան քերթեր

Կեդրոնաւոր «ԼԻԲԱՆԱՆ» հայա-
կերթի եւ «ԼԻԲԱՆԱՆ» ՏՊԱՐԱՆԻ
մէջ պատրաստուած Հարսանեկան եւ
ամէն տեսակ տուփերու ու պար-
կերու:

Ճոխ մթերք գեղերու, անուշահոտ
օծանակներու ինչպէս նաեւ ԱՄԷՆ
գոյնէ մագի ներկերու:

Կ'ստանան Տպագրական կամ Հը-
րատարակչական ամէն տեսակ գոր-
ծեր:

Յոյժ դիւրամատչելի ԳԻՆԵՐ

ԼԻԲԱՆԱՆ ԿԵ ԾԱԽՈՒԻ

Ուղղունան Գրատուն Պէյրուս

Մ. Նաճարեան « Նահր

Տօնիկան Գրատուն « (Բէմբ)

Բարեւոյ Շահինեան Դատագիտ

Կրթ. Պատուոնայ

ՈՒՋՈՂՆԵՐՈՒ

«ԼԻԲԱՆԱՆ» վարչութիւնը

տրամադրութեան ներքեւ ունի կա-
րող Աւուսիկներ եւ Մանկապար-
տիկանութիւններ:

Շահագրգռող Ազգային Մար-
միններէ կը խնդրուի դիմել վար-
չութեան:

ՀԱՅԿԱՎԱՆ ԼԻԲՍ ԿՕՇԿԱՎԱՐԱՏՈՒՆ

ԹՈՐՈՍ ՀՈՃԻ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

Կտանց, արանց եւ փոքրիկներու համար
այժ Կորսէն եւ տ. Կ. տ. տ. կաշիներ ազա-
պարտեք կամ պատրաստ:

ՅՈՅՏ ԶԱՓԱՆՈՐ ԳՐԱՆԻՐ ԵՒ ԶՆԱՆԱԼ ԳՐՈՐԾ:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս:

Հասցէ վախիւ. պտ. ձեւիկ Պէյրուս: